

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. An ens spirituale essentialiter intellectiuum, ac liberum sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

Consequentia perspicua est. Antecedens constat, tum experimento corporum omnium, de quibus nobis constat esse præcisè talia, nullumque vestigium immaterialitatis habere: tum etiam quia ita de corpore sentiunt Isidorus lib. 11. origin. cap. 1. ibi: *Corpus dictum pro eo, quod corruptum perit: solubile enim, atque mortale est.* Chrysostomus tom. 4. homil. 10. cap. 3. epistol. posterioris Pauli ad Corinth. ibi: *Ceterum oportet corruptibile, hoc est, corpus indui incorruptione.* Gregorius Magnus homil. 26. ibi: *Nam & corrumpi necesse est, quod palpatur, & palpari non potest, quod non corrumpitur.* Quibus verbis rem corpoream, ac palpabilem eo ipso corruptibilem esse significat. Obiicit tamen: accidentia Angelica, cuiusmodi sunt eius intellectio, volitio, ubicatio, & duratio, sunt putè, ac perfectè spiritualia; & tamen corruptibilia sunt: ergo, &c. Verum responderi potest, eiusmodi accidentia ita simpliciter spiritualia esse, ut vestigium aliquod materialitatis habeant: aut etiam dici potest, accidentia Angelica adequatè recipi in subiecto immateriali, & incorruptibili, eaque propter esse æquivalenter immortalia, siue incorruptibilia iuxta communem paræmiam: quidquid recipitur, recipitur ad modum recipientis.

16 Afferro secundò: ens omnino spirituale suapte natura est penetrabile cum alio eiusdem rationis. Probatur assertio familiari iam nobis argumento: corpus omnino, ac præcisè tale est naturaliter impenetrabile cum alio eiusdem rationis: ergo è contrario spiritus perfectè talis penetrabilis erit. Consequentia perspicua est. Antecedens probatur: tum iis experimentis, quibus usi sumus, cum de raro, & denso ageremus: tum etiam quia ita sentiunt Aristoteles multis in locis, præsertim vero 1. de anim. c. 5. ibi: *Nam cum anima sit in corpore sentiente, necesse est in eodem loco duo corpora esse, si anima corpus esse ponatur.* Quibus verbis colligit, animam non esse corpus, quia alias anima corpus sentificante duo corpora in eodem loco penetrarentur, Basilii homil. 3. in Hexamer. ibi: *Est autem Mathematicum corpus, quod in dimensionibus solis consistit latitudine, inquam, longitudine, & profunditate: firmum autem, solidumque est, quod cum dimensionibus & reniti, resistereque potest.* Quibus verbis significat, corpus physicum, siue corpus prout distinguitur à corpore mathematico impenetrabile esse cum alio corpore, eique resistere, ac reniti, ne in eodem loco cum illo peherretur. Claudianus lib. 1. de statu animæ c. 18. *Quodlibet ergo corpus, etiamsi clausum manu in exterioribus suis per totum tangatur, in interioribus certè non tangitur. Hinc patet, totum simul tangi non posse, neque in uno loco esse posse quamlibet minimum, totum posse.*

17 Enimvero communiter Thomistæ cum Capreolo in 2. dist. 1. q. 1. art. 1. concl. 5. Caietano, & Ferrara oppositum sentiant, atque in hunc modum arguunt. Angelus est in loco per operationem; siue, quod perinde est, per applicationem, siue contactum virtutis: at vnus operationis vna tantum causa adequata naturaliter dari potest: ergo & vnum locum vnus tantum Angelus naturaliter occupare potest, ac proinde cum alio impenetrabilis erit. Respondeo: transeat, Angelum esse in loco per operationem. Hoc permisso; quid verat, duos Angelos corpus aliquod simul & semel mouere, utroque per modum causæ partialis concurrente ad eum motum, prout est transiens, & ex parte passi se tenet: erunt igitur ambo in eodem loci spatio. Quod vero non possint esse causæ adequatæ eius motus, aut impulsus, non obstat, quo minus in eodem loco simul esse queant: certum est enim, Deum, & Angelum esse in eodem loco, cum Angelus

alicubi sit, Deus vero nullibi non sit: & tamen Deus, & Angelus non velut causæ adequatæ, sed velut inadæquatæ concurrunt. Arguunt secundò: non possunt duo habere simul, & semel eundem modum essendi in alio, licet diuerso modo in eo esse possint; quia de causa in eadem materia duæ formæ naturaliter esse nequeunt: at vero forma aliqua, qualis est anima, & Angelus, qui forma non est, in eodem energumeni corpore simul esse possunt: videlicet quia duæ formæ eodem modo in corpore essent, cum tamen Angelus, & anima non nisi diuerso modo in eo existant: sed si duo Angeli, aut duo animi in eodem loco essent, in eo eodem modo essent, eundemque essendi modum in alio fortiterentur. Verum in primis respectu ab est longè maior, quàm respectus in: id enim quod est ab aliquo, velut à causa adequata, illud essentialiter respicit; cum causæ adequatæ cuiuscunque effectus Deum comprehendat, sine quo nihil existere potest: contra vero id, quod est in aliquo, illud essentialiter non respicit: neque enim quia forma est in materia, sine ea diuinitus esse nequit: aut quia res est in loco connaturali, sine eo etiam absque miraculo conseruari non potest. At duæ res eodem modo ab alio simul esse possunt, ut cum Deus duos animos, aut Angelos creat: ergo à fortiori duæ res eodem modo in aliquo simul esse possunt. Rursus aliqua duo simul in eodem tempore, eodem prorsus modo existunt: parique ratione duo gradus homogenei in eodem subiecto eodem modo existunt: ergo similiter, &c. Propter hæc argumenta Scotus in 2. distinctione secunda, quæstione octaua, irrationabilem esse pronuntiat propositionem illam vniuersalem: *Non possunt duo simul habere eundem modum essendi in alio.*

CAPVT IV.

An ens spirituale essentialiter intellectuum, ac liberum sit.

Afferro primò: omne ens perfectè spirituale eo ipso intellectuum est. Ita Angelicus Præceptor 1. part. quæstione 14. articulo 1. Capreolus, Caietanus, Ferrara, & ceteri Thomistæ: ex nostris etiam P. Suarez disp. 3. metaphys. sectione 3. Molina, Valentia, & communiter reliqui. Probatur autem statuta assertio: omnis res præcisè materialis, & corporea eo ipso intellectiua non est: ergo è contrario res omnino spiritualis eo ipso intellectiua erit. Antecedens suadetur: res vnita corpori omnino tali per meram conjunctionem cum illo, hoc ipso minus perfectè intelligit, ergo res summe, ac per identitatem vnita corpori, seu rei corporeæ omnino tali nullo modo intelligere potest. Hæc consequentia me iudice manifesta est: si enim accessus aliquis ad corpus vim intelligendi minuit, & hebetat; certè summus accessus ad corpus, cuiusmodi est accessus per identitatem, intelligendi vim penitus abolebit: sic accessus ad Deum imperfectionem rei minuit, & quò magis creatura aliqua ad Deum accedit, eo minus imperfecta est, magisque perfectionem creatoris imitatur: summus vero accessus ad Deum, qualis est accessus per identitatem omnem omnino imperfectionem de medio tollit: ac proinde actus liberi Dei quantumvis ratione libertatis, & quasi contingentie imperfecti videantur, nullam tamen imperfectionem etiam minimam habent: videlicet quia ad perfectionem Dei infinitam, ac necessariam summè, & identicè accedunt.

Superius

19 Superius autem antecedens negari nequit: siquidem anima humana, licet tantum sit unita, & conferta corpori, & nec ab eo dependeat; nec cum illo identificeetur, minus tamen perfecte intelligit, quam si corporeis hinc vinculis exoluta esset: huc enim spectat illud sapientia 9. cap. corpus, quod corrumpitur aggrauat animam, & deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Huc etiam illud Gregor. 8. moral. c. 8. electus quisque, quousque infirmitatis conditione constringitur sub dominantis corruptionis iugo, quasi sub aestus anxietate retinetur; qui nimirum cum a corruptione exutus fuerit, tunc sibi metipsum liber, & tranquillissimus innotescit. Huc tandem spectat illud Tertulliani de anima: si enim corpus istud Platonica sententia carcer ceterum Apostolica Dei templum cum in Christo est, sed interim animam concepto suo obstruit, & obscurat; & concrezione carnis infacat: unde illi velut per conuexum specular, obsoleior lux rerum est. proculdubio cum vi mortis exprimitur, de concrezione carnis, & ipsa expressione colatur; certe de oppanso corporis erumpit in apertum ad meram, & puram, & suam lucem, statim semetipsam in expeditione substantia recognoscit, & in diuinitatem ipsa libertate respicit, ut de somno emergens ab imaginibus ad veritates.

20 Alio etiam argumento eadem assertio probati potest: res spirituales, & incorporeas, cuiusmodi sunt Deus, Angelus, & animus, percipere atque attingere, est proprie loquendo intelligere: haud aliter ac sentire exterius colorem, est videre: at nulla res omnino materialis, & corporea potest percipere, aut cognoscere res spirituales, vt cap. 2. ostensum manet: ergo neque intelligere poterit: ex quo efficitur, vt & contrario omnis substantia omnino spiritualis non intelligere non possit: Maior autem per se perspicua est, eamque docent Author libri de spiritu, & anima c. 24. ita tria genera visionum manifesta sunt: primum corporale, quo per corporis sensus corporalia sentiuntur; secundum spirituale, quo corporum similitudines spiritus, non mente cernuntur: tertium tum intellectuale, quo illae res, quae nec corpora, nec corporum formas habent, conspiciuntur. Basilius in cap. 5. Haec ibi: quodque inuisibilia Dei à creatura mundi per ea, quae facta sunt, intellecta conspiciuntur: haec fortassis sensibilis creaturarum apprehensio dicta est visio intellectualis, aut notio supramundanorum spirituum appellata & intelligentiarum: ac tandem Claudianus lib. 1. de statu animae cap. 13. valde stupeo quomodo quispiam Christianus Doctoris praesertim loco desinat, cuiuslibet pulchro, cuiuslibet sublimi corpori tamen contemplabilem Deum fore, & vniuersum localiter videri posse, cum Deum videre hoc sit intelligere.

21 Contrariam tamen sententiam tuentur Gabriel in 1. dist. 5. quæst. 1. Aureolus apud Capreolum ibidem, & ex nostris Arriaga disp. 1. de anima sect. 4. subsect. 8. num. 140. & alibi sæpè. Hi omnes putant, possibilem esse substantiam omnino spiritualement, minime tamen intellectuiam. Primum quia res omnino spiritualis nihil aliud est, quam res penetrabilis cum alia eiusdem rationis: at non est, cur res omnino penetrabilis cum alia eo ipso intellectui esse debeat; cum penetrabilitas adeo eximia perfectio non sit, vt vim intelligendi necessario secum coniunctam habeat. Respondeo tamen negata maiori, cuius falsitas tract. 1. satis superque ostensa manet: fateor tamen non implicare substantiam penetrabilem, & minime intellectuiam;

ac proinde non implicare substantiam aliquatenus spiritualement, intellectu tamen destitutam: sicut & conuerso diffidendum non est, possibilem esse substantiam aliquam impenetrabilem, siue diuisibilem, quæ intellectui sit, substantiaque spirituales absque vlla eleuatione cognoscat; & materiales non tantum simpliciter apprehendat, verumetiam circa illas discurrat. Hinc autem solum efficitur, substantiam materialem non omnino rationem, de qua hactenus loquenti sumus, sed potius aliquo immaterialitatis vestigio præditam intellectui esse. Arguunt secundo: plura sunt accidentia spiritualia, quæ intellectus principia non sunt, vt potè volitio Angeli, aut animæ vbiatio: siue duratio: ergo non est de conceptu rei spiritualis vt sic quod intellectui sit: cur ergo repugnet substantia spiritualis, quæ tamen intellectui non sit. Respondeo perperam argui ab accidentibus spiritualibus ad substantias spirituales in præsentia, vt rectè annotantur Capreolus in 1. dist. 35. quæst. 1. & Molina 1. part. quæst. 14. nam plura accidentia spiritualia animæ, & Angelo inexistencia formaliter corruptibilia sunt: quis tamen hinc inferat possibilem esse animam rationalem, aut Angelum formaliter corruptibilem? Rursus accidentia non pauca Angeli, & animæ propria compositionem saltem partium intensiuarum habent: at quis inde colligat possibilem esse spiritum omnino incorporeum, & immaterialem partibus præsertim intensiuis constantem: ergo humiliter, &c. Respondeo secundo; accidentia animi, aut Angeli, vt intellectui non sunt, ita etiam omnino spiritualia fortassis non esse, sed potius vestigium quoddam materialitatis iis inesse. Respondeo tertio; accidentia Angeli, aut animi esse radicaliter intellectui, non quod sint principia intellectus, sed potius quod in aliquo principio intellectui radicentur, atque adequate recipiantur.

22 Assero secundo: omnis res pure spiritualis eo ipso libero arbitrio prædita, actionum suarum domina, & ad vtrumlibet indifferens est. Probatur assertio; quia non est potior ratio, cur creatura illa omnino intellectualis sit, quam libera; (quidquid sit, an ex intellectualitate libertas sequatur:) cedo enim quæ ea disparitatis ratio sit: at eam intellectualem esse supra ostendimus. Deinde multo maior perfectio est libertas arbitrij, quam rem esse indiuisibilem, penetrabilem, aut inuisibilem: at omnis res pure spiritualis meritorum perfectionis id habet, vt indiuisibilis, penetrabilis, ac inuisibilis sit: cur ergo titulo suæ perfectionis libera non sit? Præterea omnis creatura merè corporalis eo ipso libertatis experta est: ergo contrario omnis creatura pure spiritualis hoc ipso libertatis particeps erit. Hæc consequentia sæpè sapius à me in simili probata est. Antecedens autem probatur ex Augustino lib. 8. de Genesi ad liter. cap. 23. ibi: cum igitur omne corpus, & omnis anima irrationalis non habeat voluntatis arbitrium, subdita ita sunt eis naturis, quæ prædita sunt arbitrio voluntatis ex Machario Hom. 15. ibi: creatura visibiles natura quadam immutabili prædite sunt. Et ex Claudiano lib. 3. cap. 26. ibi: voluntas animæ substantia eius est, & si tota vult, anima tota voluntas est: at voluntas corpus non est: igitur anima non est corpus. Quæ autem argumenta contra hanc assertionem opponi possunt, ea à nobis in simili supra soluta sunt.